

UDC 005:316.7:008-027.22]:304.4](477) «364» (045)

CHARACTERISTIC FEATURES OF SPECIAL EVENTS MANAGEMENT IN THE MODERN CULTURE CREATION PROCESS**Maksymovska Nataliia** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko professor of the department of social work and management of socio-cultural activities**Zholud Oleksej** –graduate student of the Department of Cultural Studies and Media Communications, Kharkiv State Academy of Culture

The aim of this paper is to investigate and generalize ideas about dynamics of culture by means of event technologies, to determine characteristic features of special events management in the modern socio-cultural situation.

Research methodology. The complex research methodology is based on philosophical and cultural paradigm, uses systematic, dialectical scientific approaches. Methods of analysis, synthesis, generalization, comparison of scientific positions are used. Thanks to applied methodological background, the main theoretical foundations of special events organization in the process of contemporary culture dynamics were clarified.

Results. In the course of the research, it was found that culture creation is an activity and sphere of reproduction and development of supra-biological essence of a person, it represents actualization of universal meanings of culture, their transformation and establishment at a certain stage of historical process. The process and result of culture creation depend on a creative person and the necessary team of specialists. The task is to create conditions for organization of cultural life using the necessary resources, including special events. It was determined that a special event is an activity that is purposefully organized to broadcast an idea, value, message that reflects the achievement of worldview, axiological values of the community. Creation of a special event today is aimed at creating mythology, but has a strategic task – the formation of symbolic capital. Organizing a special event is a way of generating and integrating meaning into public cultural space. An event is a series of events asserting a certain meaning and value, which affects public consciousness, integrates subjects of society, and involves them in joint interaction in the field of culture.

Novelty. For the first time, the significance of special events in the cultural process was determined. An interpretation of the essence of event in cultural dynamics was provided. Characteristic features of contemporary event technologies were defined.

Practical significance. Organization of contemporary special events requires special tools for implementation in a safe environment, by a competent team of like-minded people, taking into account the need to deliver relevant messages of national culture creation to the consumer.

Key words: special event, cultural process, culture management, culture practices.

Надійшла до редакції 1.11.2023 р.

УДК 314.7

СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ІВЕНТ-ЗАХОДІВ У РЕГІОНІ: ДОСВІД РІВНЕНЩИНИ**Виткалов Сергій Володимирович** – доктор політичних наук, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0000-0001-5345-1364>
sergiy_vsv@ukr.net**Столяр Мирослава** – здобувачка ОС «Магістр», спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/>DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v47i.739>
myroslava_stolyar@icloud.com

Досліджується соціокультурний ландшафт Рівненської області; розглядаються перспективи та проблеми, пов'язані з івент-менеджментом у регіоні. Висвітлено диверсифікацію культурних, туристичних та освітніх установ і соціокультурних заходів, що сприяють його культурній життєздатності. Дослідження визначає виклики розвитку івент-індустрії в Рівненській області, зокрема інфраструктурні обмеження, обмежені маркетингові зусилля та відсутність державної підтримки. Підкреслюється значний потенціал Рівненщини у популяризації соціально-культурного менеджменту та туризму. Вирішуючи проблеми інфраструктури, збільшуючи маркетингові зусилля та посилюючи державну підтримку, регіон може максимізувати переваги заходів, сприяючи сталому економічному зростанню та процвітаючому культурному середовищу. Наголошується на можливостях та перешкодах в управлінні подіями в регіоні, пропонуючи ідеї для зацікавлених сторін галузі, що сприяють розвитку культурного та туристичного секторів Рівненської області.

Ключові слова: Рівненська область, соціокультурний менеджмент, івент-менеджмент, туризм, культурна спадщина, розвиток інфраструктури.

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Заходи, як відомо, слугують важливим засобом об'єднання громади, просуванню питань подальшого розвитку туризму та стимулюванню місцевої економіки. Однак специфіка організації заходів може істотно відрізнитися в залежності від регіону. У сучасному світі заходи стали невід'ємною частиною суспільного життя, служачи різним цілям, зокрема таким як ділові презентації, культурні зустрічі, спортивні змагання тощо. Соціокультурний менеджмент – це сфера, відповідальна за організацію та проведення цих імпрез.

У Рівненській обл., як і низці інших аналогічних областей, події відіграють важливу роль у розвитку економіки, культури та туризму. Однак й надалі бракує комплексних досліджень, які б вивчали специфіку організації заходів у цьому регіоні і пропонували відповідні рекомендації. Тож актуальність дослідження обумовлена декількома факторами:

- збільшення попиту на послуги івент-менеджменту в області; адже зростає попит на послуги з організації заходів, що відображає важливість подій у різних аспектах суспільного та приватного життя;

- помітно бракує й комплексних досліджень, які б заглиблювалися в особливості організації заходів у регіоні. Адже розуміння унікальних характеристик, викликів та можливостей, характерних Рівненщині, має важливе значення для її подальшого розвитку;

- актуальною є й потреба в якісних методичних рекомендаціях, тобто таких, що підвищують ефективність та результативність організації заходів. Подібні рекомендації можуть принести користь організаторам заходів, місцевій владі та зацікавленим сторонам, що беруть участь в управлінні подіями. Отже, вивчення специфіки організації івент-заходів у Рівненській області є актуальним не лише для місцевої громади, але й має наслідки для регіонального розвитку, популяризації туризму та збереження культури.

Це дослідження спрямоване на надання інформації, за допомогою якої можна популяризувати кращі практики управління подіями в регіоні та сприяти його загальному зростанню та процвітанню. *Метою статті* є аналіз унікальних характеристик та проблем, пов'язаних з організацією івент-заходів на Рівненщині.

Останні дослідження та публікації. Дана наукова розвідка спиралася на матеріали статті О. Поправко [7], в якій розглядається одна з галузей сфери послуг – івент-менеджмент, що активно розвивається у світі. Автором досліджено його роль як ефективного інструменту для формування ставлення до певної структури та її культурного продукту, здійснено декілька уточнень, зокрема наголошено на тому, що термін «івент» походить з англійської мови і дослівно перекладається як розважальна або рекламна подія, що включає в себе вистави, шоу, виступи на сцені, на екрані телевізора чи в кінотеатрі з використанням різноманітних образотворчих та технічних прийомів. Поняття «івент» також містить у собі ідею сприятливого впливу та створення найбажаніших результатів заходу. А тому, основна ідея івенту – створити подію, яку учасники сприйматимуть як особливу, неповторну та виняткову. Івент-менеджмент, таким чином є прикладною галуззю, що вивчає планування, проведення та управління спеціальними заходами, спрямованими на просування товарів чи послуг. Відповідно й галузь базується на організації спеціальних заходів, що включають в себе комплекс дій для просування товарів чи послуг. Спеціальна подія, з точки зору бізнесу, є формою залучення уваги споживачів і підвищення інтересу до продукту чи послуги.

Серед інших інформаційних джерел – навчальний посібник Є. Панкової [5], в якому розглядається туристична галузь у країні та потреба в якісно підготовлених кадрах для забезпечення обслуговування та розвитку цієї сфери, наголошено на важливості комплексного розуміння регіональних туристичних ресурсів та створення нового іміджу туристичного продукту України. Посібник охоплює широке коло питань історичного розвитку цього явища та деталізує ключові туристичні напрями, зокрема і в контексті Західної України. Утім, фахової літератури регіонального спрямування явно бракує.

Вклад основного матеріалу. У світлі сучасної суспільно-політичної та економічної ситуації в Україні існує потреба в адаптації соціокультурної діяльності, спрямованої на задоволення суспільних чи індивідуальних духовних потреб, таких як клубна діяльність, театр, концерти тощо. Ці заходи повинні змістити фокус на задоволення не лише інформаційних, а й емоційно-психологічних потреб. Зміна ролі управління подіями, яка зараз підкреслює створення трансформаційного досвіду, вимагає переоцінки стратегій з акцентом на благополуччя та релаксацію. Заходи пропонують населенню регіонів можливості для розвитку, просування туризму, економічного зростання, побудови громад, культурного прогресу та розвитку відповідних компетенцій. У цьому контексті розуміння теоретичних принципів, що лежать в основі організації заходів, стає вирішальним для більш ефективного використання культурного простору та практичного застосування. Зростаючий глобальний інтерес до подій підкреслює їх потенціал формувати суспільства, економіки та культури. Цей інтерес нещодавно став предметом наукових зацікавлень. Нині івент-менеджмент є актуальною та перспективною професійною сферою, що стратегічно використовує події для провокування емоційних реакцій та залучення цільових аудиторій.

Витоки івент-менеджменту можна простежити від початку XIX ст. у США і Великобританії, особливо в діловому туризмі. Управління подіями стало визнаною професією приблизно в середині XX ст. і з тих пір відіграє життєво важливу роль у різних секторах. Управління подіями передбачає планування, виконання та контроль спеціальних подій для досягнення конкретних цілей, таких як просування бренду або залучення спільноти. Вона зосереджена не лише на негайних ефектах, але й на довгостроковій репутації та впливі на суспільні інтереси. Індустрія подій значно еволюціонувала, причому Сполучені Штати Америки лідирують за прибутковістю [16].

У Західній Європі івент-менеджмент набув популярності майже два десятиліття тому, тоді як в Україні він з'явився у 2005 р., зазнавши значних трансформацій, але все ще стикаючись із такими проблемами як конкуренція, відсутність комунікаційних платформ, опір інноваціям та брак кваліфікованих фахівців, здатних ці проблеми ефективно вирішувати.

Термін «подія» має кілька визначень із деякими загальними характеристиками, включаючи залучення туристів, обмежену її тривалість, підвищення обізнаності та іміджу, надання соціального досвіду та надзвичайність. Це визначення може змінюватися в залежності від контексту. Сфера соціокультурного менеджменту, зокрема управління подіями, значно розвинулася, що відображає зростаюче визнання багатогранних впливів подій. Дослідження в цій галузі змістилися з переважно економічного ракурсу на більш повне розуміння потенціалу подій в різних аспектах суспільства і культури [7].

Адміністративно-територіальна одиниця «Рівненська область» в Україні створена 4 грудня 1939 р. і розташована в північно-західній її частині. Область охоплює східні терени Волинського Полісся, Волинської височини та Малеого Полісся, західну межу Центрального (Житомирського) Полісся. Межує Рівненщина з Волинською, Житомирською, Хмельницькою, Тернопільською та Львівською областями, а також із Республікою Білорусь. В області функціонують 34 заклади вищої освіти та 105 закладів охорони здоров'я. У регіоні також є численні культурні та освітні заклади, включаючи 2 обласні академічні театри, 566 публічних бібліотек, 671 клуб, 14 музеїв та 8 замків. Тут налічується 2380 пам'яток культурної спадщини. Область має розгалужену систему соціального захисту, що включає 18 територіальних центрів соціального обслуговування, 6 центрів надання соціальних послуг та кілька інших організацій, які надають підтримку населенню [9]. В області налічується 227 природних територій та об'єктів, що входять до складу природно-заповідного фонду, зокрема два парки – Гошанський та Рівненський (парк ім. Т. Шевченка), визнані видатними пам'ятками садово-паркового мистецтва. Рекреаційні ресурси області багаті та різноманітні. Тут сприятливі кліматичні умови, великі лісові масиви, численні водні об'єкти – річки (171) та озера (понад 500), а також лікувальні грязі та мінеральні води, багаті на радон і хлорид натрію. Курорт «Горинь» розташований у Сарненському районі; область пропонує 19 готелів, серед яких «Мир» та «Турист».

Окрім природної краси, Рівненщина має багату культурну спадщину. В області розташовано 7 державних музеїв, серед яких Березнівський, Дубенський, Млинівський, Рівненський та Сарненський краєзнавчі музеї, Корецький історичний музей, а також літературно-меморіальний музей М. Островського у Віллі, рідному місті письменника. В області налічується майже 3.000 пам'яток історії та культури, з них 338 нерухомих пам'яток занесені до Державного реєстру національного культурного надбання [2], [6].

Дубно та Острогоз є історико-культурними заповідниками. Заповідник «Поле Берестецької битви» в с. Пляшева та музей-заповідник «Козацькі могили» входять до складу меморіалу, що функціонує з 1991 р. На території цього заповідника знаходиться Михайлівська церква, перенесена з с. Острів. Вона відома тим, що в ній митрополит Йосафат відслужив молебень на честь перемоги та оперезання Богдана Хмельницького мечем, освяченим на Гробі Господньому в Єрусалимі. Георгіївська церква, церква-мавзолей, де поховані останки загиблих у битві козаків, є частиною архітектурного комплексу. Церква з'єднана з храмом семисотметровим тунелем, спроектованим відомим архітектором О. Гусевим [1]. Дубно, Острогоз і Корець – міста регіону з давньою історією. Дубно отримало Магдебурзьке право та дозвіл на проведення щотижневих ринків і щорічного ярмарку з 1498 р. Місто пов'язане з подіями Визвольної війни; тут відбувається дія повісті М. Гоголя «Тарас Бульба». Перебування І. Мазепи в Дубно в 1704–1705 рр. пов'язане з подіями Північної війни. Комплекс архітектурних споруд Дубна є основою історико-культурного заповідника. Замок XVI–XVII ст., Луцька брама, Спасо-Преображенська, Георгіївська дерев'яні церкви, монастир бернардинів, монастир кармелітів, палац – усе це входить до складу заповідника.

Острогоз – місто з давньою історією. Походження князівського роду достеменно невідоме, але його пов'язують з іменем Данила Острозького, який мав сина Федора. В Острозі діяла Греко-слов'янська академія, а в 1577 р. була заснована друкарня. 1577 р. Іван Федоров за підтримки князя К. Острозького заснував друкарню, четверту після Москви, Забудова та Львова. У 1581 р. вони випустили Острозьку Біблію з передмовами Г. Смотрицького та К. Острозького, а також епілог Івана Федорова. Вони також

опублікували Буквар, один примірник якого зберігається в Королівській бібліотеці в Копенгагені, інший – в регіональній бібліотеці Готи, Німеччина. Після переїзду І. Федорова до Львова друкарня в Острозі перейшла під контроль Д. Наливайка. До 1603 р. в Острозі працювало вже три друкарі: Іван, Тишко і Федір, і вони опублікували понад 20 назв книжок. У місті також діяла паперова фабрика (1580–1630-ті рр.). Об'єкт історико-культурної спадщини в Острозі включає територію Замкової гори з відреставрованими залишками княжого замку. Ансамбль складається з житлових та оборонних веж, серед яких «Кам'яна вежа», Нова (або Кругла) вежа, Богоявленська церква та надбрамна дзвіниця [3].

Три музеї міста – історії книги і друкарства, краєзнавчий та художній – містять 48 тис. експонатів. Регіон пов'язаний і з відомими літературними творами, такими як «Гарас Бульба» М. Гоголя, що може бути використано для залучення «літературних» туристів.

Слід зазначити, що Рівненська обл. має належний потенціал для екотуризму з її численними лісами, озерами та річками. Розвиток активного відпочинку на природі, такого як піші прогулянки, кемпінг та риболовля, міг би привабити відвідувачів, що цікавляться природою. Область має значні ресурси для розвитку культури, туризму та соціокультурного менеджменту за умови виділення коштів на покращення інфраструктури і ефективну промоцію принада регіону [10].

Проаналізувавши соціально-економічні фактори в Рівненській обл. вважаємо, що вони мають значний вплив на перспективи розвитку соціокультурного менеджменту в регіоні. Соціальні фактори, серед яких культурна спадщина, природні пам'ятки та місцева гостинність, відіграють ключову роль у залученні туристів та мешканців до івентів у регіоні. Багата історія, унікальні традиції та мальовничість регіону роблять його популярним місцем відпочинку як для внутрішніх, так і іноземних туристів.

Із економічного боку, розвиток івент-індустрії в області призвів би до зростання різних галузей, зокрема готельного бізнесу, транспорту і роздрібної торгівлі. Збільшення обсягів туризму також створило б можливості для працевлаштування та сприяло б загальному економічному зростанню регіону.

Однак існують певні виклики, пов'язані з розвитком івент-індустрії в області. До них належить недостатньо розвинена інфраструктура, обмежені маркетингові зусилля та відсутність державної підтримки. Ці фактори можуть перешкоджати зростанню цієї галузі та негативно впливати на економічний розвиток регіону. Тому для того, щоб повністю реалізувати потенціал івент-індустрії, важливо вирішити ці проблеми та продовжувати інвестувати в інфраструктуру, маркетинг та державну підтримку галузі. Таким чином, регіон зможе максимізувати вигоди від івентів та сприяти сталому економічному зростанню.

В області, як уже згадувалося, функціонують два академічні театри, КЗ «Рівненська обласна філармонія» облради, 671 заклад культури клубного типу, 566 бібліотек, 13 музеїв, 2 заповідники, 34 школи естетичного виховання; обласний Центр народної творчості, парк культури і відпочинку та зоопарк. Ці інституції колективно сприяють збагаченню культурного досвіду в регіоні. У 2014–2018 рр. докладено значних зусиль для реконструкції об'єктів культури. Майже 74% закладів культури регіону зазнали ремонту, а 189 об'єктів пройшли реконструкцію та капітальний ремонт. Серед помітних доповнень – Здолбунівський районний історико-етнографічний музей, Сарненський історико-етнографічний музей, Смизька дитяча музична школа.

Підтримка творчих особистостей – предмет особливої уваги керівництва: регіон приділяє значну увагу підтримці творчих особистостей. В області щороку присуджуються п'ять регіональних премій по 10.000 грн. кожна, 10 щомісячних стипендій по 500 грн. та надаються чотири стипендії від обласної адміністрації та Голів рад на загальну суму 100.000 гривень. Ці стимули заохочують художній талант і культурний розвиток.

Щорічно на Рівненщині проводиться понад 100 культурно-мистецьких заходів регіонального, національного та міжнародного значення. Особливий акцент робиться на проведенні заходів, що демонструють унікальну культурну спадщину регіону, серед яких міжнародні фестивалі органної та духової музики, дитячого фольклору, рок-музики і кіно. Крім того, відзначається кілька всеукраїнських фестивалів, присвячених сучасній музиці, історії та регіональним традиціям, що приваблюють відвідувачів та учасників з усієї країни. В області активно просувається та зберігається власна культурна спадщина. Так, можемо відзначити, що область має два елементи, віднесені до Національного переліку нематеріальної культурної спадщини України, серед яких «Традиція обряду «Водіння Куста» у с. Сварицевичі Дубровицької громади Рівненської обл.» і «Бортництво» (у Березнівській і Рокитнівській громадах). Область досягла значних успіхів у розвитку туристичного сектору. Ініціатива «Зелені шляхи», натхненна міжнародними практиками, призвела до формування унікальної туристичної стратегії, відомої як «Медове коло» на 2018–2022 рр.

Регіон активно працює над позначенням туристичних маршрутів, п'ять з яких протяжністю понад 400 км уже створені. Регіон успішно реалізував маркетингові кампанії для стимулювання туризму. Туристична квест-гра «На власних очах» була особливо ефективною для формування

інтересу до туристичного потенціалу регіону, що налічує понад 8.000 учасників. Рівненщина популяризує свій туристичний потенціал на національних та міжнародних виставках.

Соціально-культурний та туристичний потенціал регіону представлено на 17 всеукраїнських та міжнародних виставках. Організовано вісім інформаційних турів для представників місцевих та національних ЗМІ з річним тиражем 2 млн. прим. Щороку на всіх залізничних маршрутах Inter City транслюється 52 відеоролики про Рівненщину, середньорічний пасажиропотік яких становить 260.000 осіб.

У період із 2014 по 2018 роки в рамках «Програми розвитку туризму в Рівненській обл. на 2016–2020 роки» з обласного бюджету виділено загальну суму 577.000 грн. У 2017 р. за фінансування Державного фонду регіонального розвитку реалізовано проект із покращення інфраструктури популярного туристичного об'єкта «Тунель кохання» у м. Клевань. За розрахунками за методологією Всесвітньої туристичної організації, у 2018 р. Рівненщина прийняла 807.000 туристів, з яких 24.200 іноземців [14].

Рівненщина славиться своїми фестивалями та іншими заходами, що мають як міжнародне, так і всеукраїнське значення. Перш за все, слід згадати Міжнародний фестиваль органної музики «Органний собор» – щорічний музичний фестиваль, що проводиться у Рівному. Фестиваль присвячений органній музиці різних епох і стилів; він заснований 2003 р. У 2012 р. до 25-річчя Зали камерної та органної музики вже традиційний міжнародний фестиваль змінив свою назву на «Органний собор» і розширив музично-географічні межі. Фестиваль проводиться у Залі камерної та органної музики Рівненської обласної філармонії, розташованої у неоготичній колишній церкві Святого Антонія. Орган у залі побудований у 2001 р. австрійською фірмою «Rieger Orgelbau».

У програмі фестивалю беруть участь відомі органісти з України, Польщі, Німеччини, Франції, Італії, США та інших країн. У різні роки на фестивалі виступали такі відомі музиканти, як В. Кожушко; М. Хоминський; І. Гайдаш; П. Пещак; В. Ляк; Л. Сіманський; М. Оберт; Жан-Марк Відор; К. Ларош. Цей фестиваль є важливим культурним заходом для міста й області і сприяє популяризації органної музики та знайомству глядачів із творчістю відомих органістів світу. У 2023 р. фестиваль проходив у період із 9 лютого по 5 березня. У програмі заходу представлені твори Й.С. Баха, Г.Ф. Генделя, В.-А. Моцарта, Л.-В. Бетховена, Ф. Шуберта, Р. Шумана, Й. Брамса, С. Франка, П. Чайковського, М. Мусоргського, І. Стравінського та ін. Він є популярним культурним заходом, який щороку відвідують тисячі глядачів [14].

Фестиваль духової музики «Дзвенить оркестрів мідь» – міжнародний фестиваль музики на мідних духових інструментах, що традиційно проводиться в області. Фестиваль відзначає духову музику та демонструє оркестри та ансамблі, які спеціалізуються на цьому музичному жанрі, що служить платформою для музикантів, які хочуть продемонструвати свій талант і поділитися своєю любов'ю до духової музики. Фестиваль привертає увагу як місцевих, так і міжнародних поціновувачів та виконавців духової музики, роблячи його живою та різноманітною подією цього жанру. У минулому фестиваль відзначався виступами різних духових ансамблів і оркестрів, включаючи оркестр Державної служби з надзвичайних ситуацій України. Цей фестиваль є значущою культурною подією в регіоні, що об'єднує любителів духової музики і сприяє формуванню спільноти через музику [12].

Ще одним відомим фестом є Фестиваль дитячого фольклору «Котилася торба» – міжнародний фестиваль-конкурс дитячого фольклору. Він проводиться у різних містах області з 2010 р. У цій події беруть участь дитячі фольклорні групи з різних країн, зокрема Польщі, Литви, Молдови, Грузії. Фестиваль включає в себе виступи дитячих фольклорних ансамблів, конкурси та культурні обміни. Фестиваль-конкурс має статус CIOFF та IOV, що співпрацюють з ЮНЕСКО та сприяє культурному обміну серед молодих виконавців та відзначає багатий доробок дитячого фольклору [13].

Рок-фестиваль «Тарас Бульба» – щорічний музичний фестиваль, що проводиться на території Спартаківського стадіону у Дубно. Фестиваль присвячений рок-музиці різних жанрів і стилів; заснований 1991 р. У різні роки на фестивалі виступали такі відомі рок-гурти та виконавці, як «Океан Ельзи», «ДахаБраха», «Скрябін», «Тартарен», «ТНМК», «Брати Гадюкіни». У програмі фестивалю виступи рок-гуртів, конкурс молодих виконавців, літературні читання, майстер-класи та інші заходи [5].

Не менш відомим є фестиваль «Місто Мрії» – подія, спрямована на розвиток українського кінематографу та підсилення просування вітчизняних фільмів у світовий культурний простір. У рамках заходу створено майданчик для вільного обміну ідеями між професіоналами кіноіндустрії, досвідченими представниками українського та закордонного кінематографу та молодими амбіційними творцями. Фестиваль надає можливість гостям зануритися у атмосферу щирого спілкування та обміну враженнями від подій і перегляду цікавих фільмів. За 2019 р. відібрано майже 500 фільмів із понад 50 країн світу і лише обраним декілька з них для конкурсної програми. Підтримкою Державного агентства України з питань кіно вдалося популяризувати національні фільми в рамках фестивалю, забезпечивши їхню широку представленість. Один з основних акцентів фестивалю – його місцеві локації, зокрема м. Острог. Кожного

року організатори роблять акцент на різних аспектах кінематографу, включаючи повнометражні та короткометражні фільми, документальні роботи та анімацію. Відкриття та закриття фестивалю відбуваються у різних локаціях, забезпечуючи різноманіття заходів. Кінофестиваль «Місто Мрії» вже зарекомендував себе як важлива мистецька та культурна подія в Рівному, області і за її межами, привертаючи гостей із різних країн світу. Фестиваль розширює обрії кіномистецтва, залучає талановитих творців та надає їм платформу для обміну досвідом і творчими ідеями. Фестиваль заснований у 2016 р. У різні роки на фестивалі були представлені фільми з усього світу, зокрема й України, США, Канади, Франції, Італії, Німеччини, Японії та ін. Найцікавішими подіями та локаціями кінофестивалю стали Кіношкола у Рівному, де відомі кінематографи організували майстер-класи для зацікавлених осіб [8].

В області регулярно відбувається Всеукраїнський фестиваль народної творчості, історії та побуту під назвою «Красносільські вітряки», заснований 2009 р. Основною метою заходу є популяризація національних традицій, свят та обрядів, а також залучення дітей та молоді до народного мистецтва. Організаторами та співорганізаторами фестивалю є управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, КЗ «Рівненський ОЦНТ» облради.

Захід проводиться біля історичного Красносільського вітряка, що є туристичною візитівкою Рівненщини та своєрідним господарем свята. Під час фестивалю відвідувачі можуть зануритися в атмосферу старовинних українських звичаїв та обрядів. У 2019 р. на фестивалі брали участь 47 творчих колективів із різних регіонів України, а також інших країн. Під час свята гості мають можливість відвідати курені сільських культурних комплексів Гоцанської громади, де пропонуються страви, приготовлені за старовинними рецептами, а також переглянути вироби народних умільців. Окремою особливістю фестивалю є екскурсія до старовинного Красносільського вітряка, що є пам'яткою архітектури XIX ст. Учасники мають можливість взяти участь у майстер-класах народних умільців, виготовити ляльки, плести вінки та ткати. Цей фестиваль є щорічною подією, що об'єднує людей, популяризує українські традиції та національну культуру і дарує незабутні враження [11].

Усі перераховані вище заходи є важливими культурними подіями, що сприяють популяризації української культури та мистецтва. Вони здобули популярність серед місцевої аудиторії та гостей з України та зарубіжжя. Як наслідок, підхід Рівненської області до збереження своєї культурної спадщини та популяризації туризму призвів до насиченого та динамічного культурного ландшафту. Різні установи культури, вдосконалення інфраструктури та успішні маркетингові зусилля зробили регіон привабливим місцем як для місцевих, так і міжнародних відвідувачів. Це не лише підвищило культурну яскравість регіону, але й сприяло його економічному зростанню. Таким чином, підхід Рівненської області до збереження власної культурної спадщини та розвитку туризму призвели до багатого і культурного ландшафту.

Висновки. Рівненська область вирізняється високо вартісним духовним ландшафтом, маючи значну кількість культурних та освітніх установ. Регіон є місцем концентрації численних історичних та культурних пам'яток, музеїв і заповідників, що зберігають його багату історію й традиції.

Аналізуючи соціально-економічні чинники в області, вважаємо, що ці фактори мають значний вплив на перспективи розвитку соціально-культурного менеджменту в регіоні. Соціальні фактори, серед яких культурна спадщина та природні пам'ятки, відіграють ключову роль у залученні туристів та жителів до заходів у регіоні. Багата історія, унікальні традиції та мальовнича природа регіону роблять його популярним місцем як для внутрішніх, так і для міжнародних туристів. З економічної точки зору, розвиток івент-індустрії в Рівненській обл. призведе до зростання в різних секторах, включаючи індустрію гостинності, транспорт і роздрібну торгівлю. Збільшення форм туризму також створює можливості для працевлаштування й сприяє загальному економічному зростанню в регіоні.

Однак існують виклики, пов'язані з розвитком івент-індустрії, серед яких нерозвинена інфраструктура, обмежені маркетингові зусилля та відсутність державної підтримки. Ці фактори можуть стримувати зростання цього сектору та негативно впливати на економічний розвиток регіону. Регіон може максимізувати переваги заходів та сприяти сталому економічному зростанню та культурній жвавості. Область має значний потенціал для посилення соціально-культурного менеджменту та популяризації туризму. Використовуючи своє культурне багатство, природну красу, транспортну інфраструктуру та системи культурної підтримки, регіон може залучати відвідувачів з інших регіонів й ефективно залучати місцевих жителів. Щоб досягти цього, слід усунути слабкі сторони, такі як розвиток інфраструктури, обмежений маркетинг та державна підтримка, використовуючи можливості в культурному та екологічному туризмі, залучаючи інвестиції та міжнародне співробітництво. Регіон повинен працювати над такими проблемами, як конкуренція, економічні стратегії, недостатня обізнаність та вплив на навколишнє середовище.

Список використаної літератури

1. Головна – Поле Берестецької битви. Поле Берестецької битви. URL: <https://berestechko.org/> (дата звернення: 05.09.2023).
2. Історико-етнографічний музей, Сарни: інформація, фото, відгуки. *Путівник Україною № 1 онлайн. Все про туризм та подорожі Україною*. URL: <https://travels.in.ua/uk-UA/object/1427/sarnenskyu-istoryko-etnografichnyu-muzeu> (дата звернення: 05.09.2023).
3. Острозький замок, Острог. UA.I Goto World. com. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/2411_ostroh-castle.htm (дата звернення: 05.09.2023).
4. Офіційний сайт всеукраїнського фестивалю популярної та рок-музики «Тарас Бульба». Wayback Machine. URL: <https://web.archive.org/web/20111007045456/http://tarasbulba-fest.kiev.ua/> (дата звернення: 07.09.2023).
5. Панкова Є. Туристичне краєзнавство. Київ : Альтерпрес, 2003. 352 с.
6. Парк культури та відпочинку ім. Т. Шевченка в Рівному. *Каталог місць відпочинку України-restplace.com.ua*. URL: <http://restplace.com.ua/uk/architecture/park-kulturi-ta-vidpochinku-im-tg-shevchenka-v-rivnomu.html> (дата звернення: 05.09.2023).
7. Поправко О. Івент-менеджмент: сутність і перспективи розвитку в Україні. *Сучасний менеджмент: проблеми та перспективи розвитку*. 2018. С. 95–98. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/3731/1/Івент-менеджмент%20сутність%20і%20перспективи%20розвитку%20в%20Україні.pdf> (дата звернення: 07.08.2023).
8. Про Фестиваль. | *МІСТО МРІЇ*. URL: <https://dreamcity.org.ua/about-festival> (дата звернення: 07.09.2023).
9. Рівненська обласна державна адміністрація – Рівненщина. Головна | Рівненська облдержадміністрація. URL: <https://www.rv.gov.ua/rivnenshchina> (дата звернення: 05.09.2023).
10. Розпорядження Голови облдержадміністрації *Про Стратегію розвитку туризму та рекреації в Рівненській області до 2027 року* від 28 травня 2020 р. № 325. URL: <https://www.rv.gov.ua/npas/pro-strategiyu-rozvitku-turizmu-ta-rekreaciyi-v-rivnenskiy-oblasti-na-period-do-2027-roku-325-2020> (Дата звернення 07.05.2023)
11. РОЦНТ | Всеукраїнський фестиваль народної творчості, історії та побуту «Красносільські вітряки». *РОЦНТ*. URL: <http://rocnt.com.ua/?p=1939> (дата звернення: 07.09.2023).
12. РОЦНТ | Міжнародний фестиваль духової музики «Дзвенить оркестрів мідь». *РОЦНТ*. URL: <http://rocnt.com.ua/?event=міжнародний-фестиваль-духової-музик> (дата звернення: 07.09.2023).
13. РОЦНТ | Міжнародний фестиваль-конкурс дитячого фольклору «Котилася торба...». *РОЦНТ*. URL: <https://rocnt.com.ua/?p=1506> (дата звернення: 07.09.2023).
14. Соціально-економічне становище області. Рівненська обласна рада. Офіційний сайт. URL: <https://ror.gov.ua/socialno-ekonomichne-stanovishe-oblasti> (дата звернення: 07.09.2023).
15. XX ювілейний Міжнародний органний фестиваль «Органний собор – 2023» «Dona Nobis Pacem» (Дай нам Миру) | Рівненська обласна філармонія. URL: <https://organ.rv.ua/events/hh-yuvilejnyj-mizhnarodnyj-organnyj-festyval-organnyj-sobor-2023-dona-nobis-pacem-daj-nam-myr/> (дата звернення: 07.09.2023).
16. Quinn B. Festivals, events and tourism. School of Hospitality Management and Tourism : навч. посіб. Dublin, 2009. С. 1–48. URL: https://www.researchgate.net/publication/254583774_Festivals_events_and_tourism (дата звернення: 08.08.2023).

References

1. Holovna – Pole Berestets'koyi bytvy. Pole Berestets'koyi bytvy. URL: <https://berestechko.org/> (data zvernennya: 05.09.2023).
2. Istoryko-etnografichnyy muzey, Sarny: informatsiya, foto, vidhuky. Putivnyk Ukrayino yu № 1 onlayn. Vse pro turyzm ta podorozhi Ukrainoyu. URL: <https://travels.in.ua/uk-UA/object/1427/sarnenskyu-istoryko-etnografichnyu-muzeu> (data zvernennya: 05.09.2023).
3. Ostroz'kyu zamok, Ostroh. UA.I Goto World. com. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/2411_ostroh-castle.htm (data zvernennya: 05.09.2023).
4. Ofitsiyyny sayt vseukrayins'koho festyvalyu populyarnoyi ta rok-muzyky «Taras Bul'ba». Wayback Machine. URL: <https://web.archive.org/web/20111007045456/http://tarasbulba-fest.kiev.ua/> (data zvernennya: 07.09.2023)
5. Pankova Y. E. Turystychne kraveznavstvo. Kyiv : Al'terpres, 2003. 352 s.
6. Park kul'tury ta vidpochynku im. T.H. Shevchenka v Rivnomu. Kataloh mist's vidpochynku Ukrayiny-restplace.com.ua. URL: <http://restplace.com.ua/uk/architecture/park-kulturi-ta-vidpochinku-im-tg-shevchenka-v-rivnomu.html> (datazvernennya: 05.09.2023)
7. Popravko O. Ivent-menedzhment: sutnist' i perspektyvy rozvytku v Ukrayini. Suchasnyy menedzhment: problemy ta perspektyvy rozvytku. 2018. S. 95–98. URL: <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/3731/1/Ivent-menedzhment%20sutnist'%20i%20perspektyvy%20rozvytku%20v%20Ukrayini.pdf> (datazvernennya: 07.08.2023).
8. Pro Festyval'. | MISTO MRIYI. URL: <https://dreamcity.org.ua/about-festival> (datazvernennya: 07.09.2023)
9. Rivnens'ka oblasna derzhavna administratsiya – Rivnenshchyna. Holovna | Rivnens'ka oblasna derzhavna administratsiya. URL: <https://www.rv.gov.ua/rivnenshchina> (datazvernennya: 05.09.2023)
10. Rozporyadzhennya holovy oblasnoyi derzhavnoyi administratsiyi Pro Stratehiyu rozvytku turyzmu ta rekreatsiyi v Rivnens'kiy oblastido 2027 rokuvid 28 travnya 2020 r. № 325. URL: <https://www.rv.gov.ua/npas/pro-strategiyu-rozvitku-turizmu-ta-rekreaciyi-v-rivnenskiy-oblasti-na-period-do-2027-roku-325-2020> (Datazvernennya 07.05.2023)
11. ROTSNT | Vseukrayins'kyu festyval' narodnoyi tvorchosti, istoriyi ta pobutu «Krasnosil's'ki vitryaky». ROTSNT. URL: <http://rocnt.com.ua/?p=1939> (datazvernennya: 07.09.2023)

12. ROTSNT | Mizhnarodnyy festyval' dukhovoyi muzyky «Dzvenyt' orkestriv mid'». ROTSNT. URL: <http://rocnt.com.ua/?event=mizhnarodnyy-festyval'-dukhovoyi-muzyk> (datazvernennya: 07.09.2023)
13. ROTSNT | Mizhnarodnyy festyval'-konkurs dytyachoho fol'kloru «Kotylasya torba...». ROTSNT. URL: <https://rocnt.com.ua/?p=1506> (datazvernennya: 07.09.2023)
14. Sotsial'no-ekonomichne stanovyshe oblasti. Rivnens'ka oblasna rada. Ofitsynnyy sayt. URL: <https://ror.gov.ua/socialno-ekonomichne-stanovishe-oblasti> (datazvernennya: 07.09.2023)
15. KHKH yuvileynny Mizhnarodnyy orhanny festyval' «Orhanny sobor - 2023» «Dona Nobis Pacem» (Daynam Myru) | Rivnens'ka oblasna filarmoniya. URL: <https://organ.rv.ua/events/hh-yuvilejnyj-mizhnarodnyj-organnyj-festyval-organnyj-sobor-2023-dona-nobis-pacem-daj-nam-myru/> (datazvernennya: 07.09.2023).
16. Quinn B. Festivals, event sandtourism. School of Hospitality Management and Tourism : navch. posib. Dublin, 2009. S. 1–48. URL: https://www.researchgate.net/publication/254583774_Festivals_events_and_tourism (datazvernennya: 08.08.2023).

RESEARCH ON THE SPECIFICS OF ORGANIZING EVENTS IN THE RIVNE REGION

Vytkalov Serhii – Doctor of Cultural Studies, Professor,
Professor of the Department of Event Industries, Cultural and Museum Studies
Stolyar Myroslava – 6th year student, MSKD group specialty
Management of Socio-Cultural Activities
Rivne State University for the Humanities

This article explores the diverse socio-cultural landscape of the Rivne region. The study examines the prospects and challenges associated with event management in this region. The article highlights the diversification of cultural, tourist, and educational institutions and socio-cultural activities that contribute to its cultural vitality. The study identifies the challenges for the development of the event industry in the Rivne region, including infrastructure constraints, limited marketing efforts, and lack of government support. The article emphasizes the significant potential of the Rivne region in the popularization of socio-cultural management and tourism. By addressing infrastructure issues, increasing marketing efforts, and increasing government support, the region can maximize the benefits of the measures while promoting sustainable economic growth and a thriving cultural environment.

This study highlights on opportunities and obstacles in managing events in the region, offering insights for industry stakeholders that contribute to the development of the cultural and tourism sectors in the Rivne region.

Key words: Rivne region, socio-cultural management, event management, tourism, cultural heritage, infrastructure development,

UDC 314.17

RESEARCH ON THE SPECIFICS OF ORGANIZING EVENTS IN THE RIVNE REGION

Vytkalov Serhii – Doctor of Cultural Studies, Professor,
Professor of the Department of Event Industries, Cultural and Museum Studies
Stolyar Myroslava – 6th year student, MSKD group specialty
Management of Socio-Cultural Activities
Rivne State University for the Humanities

The aim of this article is to analyze the unique characteristics and challenges associated with the organization of events in the Rivne region. By studying the specifics of organizing events in this area, the study aims to solve the problem of the lack of comprehensive research on this topic with an emphasis on increasing community involvement, promoting tourism and strengthening the local economy.

Research methodology includes a review of professional literature on the topics of socio-cultural activities, analysis of case studies and socio-cultural events in the Rivne region, quantitative analysis of data and comparative analysis. Thanks to these approaches, the study provides a comprehensive understanding of the prospects and problems of organizing events in the Rivne region.

Results. The study refers to the lack of comprehensive research on the organization of events in the Rivne region, despite its significant role in the local economy, culture and tourism. The relevance is due to the growing demand for event management services, coupled with the lack of detailed research on the unique characteristics and challenges of the region. The article outlines the socio-economic factors influencing the event industry of the region, identifies social and cultural elements as key attractions. The author reveals economic potential, but highlights issues such as infrastructural constraints, insufficient marketing, and government support. The author of the study emphasizes the need to address these challenges to unlock the full potential of the event industry in the Rivne region, revealing the cultural wealth of the region, proposing strategies for sustainable growth and highlighting successful international and national festivals as examples of the cultural potential of the region.

The novelty of this study lies in its comprehensive study of the organization of events in the Rivne region, filling the gap in existing research. While events play a crucial role in the local economy, culture, and tourism, there is a lack of in-depth analysis specific to this region. The study offers a fresh perspective, bridging this gap by providing information on the prospects, challenges, and opportunities associated with organizing events in the Rivne region.

The practical significance of the study is evident in its potential to inform and manage event organisers, local authorities and stakeholders involved in the organisation of events. By identifying specific challenges and opportunities in the region, the study provides practical and qualitative methodological recommendations.

These recommendations can increase the efficiency and effectiveness of event management in the Rivne region, contributing to better community engagement, tourism development, and overall economic growth.

Key words: Rivne region, socio-cultural management, event management, tourism, cultural heritage, infrastructure development, organization of events, economic development, potential, marketing, state support, festivals, economic factors, challenges, opportunities.

Надійшла до редакції 1.11.2023 р.

УДК 378

ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Любарець Владислава Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор,
Український державний університет ім. М. Драгоманова, м. Київ
<https://orcid.org/0000-0001-8238-1289>
DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v47i.740>
v.v.lubarets@ukr.net

Яворська Тетяна Миколаївна – аспірантка,
Український державний університет ім. М. Драгоманова, м. Київ
tati.yavorska@gmail.com

Акцентовано увагу на важливих аспектах професійного самовизначення майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності як основного критерію саморозвитку та самореалізації у професійній діяльності. Констатовано, що професійне самовизначення є ключовим етапом соціального становлення та адаптації менеджера соціокультурної діяльності у професійній практиці. Означено зовнішні та внутрішні чинники професійного самовизначення. Висвітлено типи ідентифікації особистості у професії. Запропоновано етапи побудови індивідуального плану професійного самовизначення з точки зору реалізації професійної кар'єри менеджера соціокультурної діяльності. Розкрито професійну діяльність менеджера соціокультурної діяльності як сфера реалізації з подальшим розвитком його здібностей, здатностей, спроможності, готовності до соціальних контактів із втіленням у поведінкових формах з його цінностями, баченнями, бажаннями, потребами, уявленнями та установками у професійному соціокультурному середовищі.

Ключові слова: майбутній менеджер соціокультурної діяльності, професійне самовизначення, соціокультурне середовище, кар'єра.

У досить мінливій ситуації сьогодення суспільства, молода людина намагається зорієнтуватися у складному соціально-економічному та соціокультурному середовищі й реалізуватися через професійну діяльність. Майбутні менеджери соціокультурної діяльності (далі – СКД) повинні бути готовими до проведення подібних дій, володіти механізмами регулювання, які б сприяли розвитку соціокультурного середовища.

Зі входженням майбутніх менеджерів СКД в освітнє середовище закладу вищої освіти їх уявлення про професію зазнають істотних змін. Саме у процесі професійної підготовки вони усвідомлюють спрямованість майбутньої менеджерської соціокультурної діяльності, їх погляди на професію уточнюються та видозмінюються. Відповідно, все чіткіше формується їх професійне самовизначення, яка згодом виступає основним критерієм саморозвитку та самореалізації у професійній діяльності.

Сучасність соціокультурного середовища вимагає від менеджера СКД не лише відмінного оволодіння професією, сформованості морально-етичних якостей: інтегрованості та цілісності, ерудованості та здатності до орієнтації в соціальній ситуації, готовністю до адаптації та переорієнтації, навчання, самостійності, відповідальності за свій вибір тощо [5].

Професійне самовизначення менеджерів СКД передбачає формування здатності особистості до самоорганізації на суб'єктивному рівні; уміння самостійно визначати мету та виконувати завдання відповідно ним, самостійно будувати стратегію саморозвитку у відповідності з внутрішніми особистісними переконаннями та потребами; уможливлення самореалізації в професійній діяльності соціокультурної сфери.

Особистість менеджера СКД має винятково велике значення для управлінської діяльності у соціокультурному середовищі, адже саме його індивідуально-психологічні властивості визначатимуть професійний успіх.

Професійна діяльність уможливорює знаходити менеджеру СКД життєвий сенс та приносить низки соціальних інститутів, здійснює контроль над активністю суб'єкта. Ця закономірність закладена у користь